Ресурсні матеріали для вчителів

Інструмент 4: Інтерв'ю з експертом: як збирати інформацію

В ОДГ/ОПЛ є багато ситуацій, коли учням потрібно зібрати інформацію шляхом опитування людей за межами класу.

Можливо, це будуть серйозні експерти, наприклад, член національного або місцевого парламенту, представник адміністративного правління або вчений. А також люди, які мають певний соціальний або професійний досвід, наприклад, змінний робітник, мати-одиначка, мігрант або безробітний.

Ми не будемо обговорювати питання, хто налагоджує контакти з експертом. У більшості випадків це вчитель, але, звичайно, такі повноваження могли б бути надані учням, особливо другого року навчання. Ми переважніше зосередимося на питанні, як учні можуть підготуватися і провести інтерв'ю.

Зрозуміло, що необхідно уникати сценарію, коли вчитель або невеличка група учнів проводять інтерв'ю з експертом у присутності інших учнів, які не можуть зрозуміти сенсу поставлених питань. Інтерв'ю включає компетентність, корисну в будь-яких видах проектної діяльності, навчальної практики або більш серйозних видах робіт у сфері ЗМІ.

Стандартна процедура підготовки інтерв'ю з експертом включає такі кроки:

1. Учні визначають важливе питання, яке заслуговує на більш детальне вивчення.
2. Вчитель пропонує, що саме учні будуть проводити інтерв'ю з експертом. Він контактує з експертом, визначає дату та місце інтерв'ю.
3. Вчитель пояснює учням зміст завдання: за час, відведений для інтерв'ю (45-90 хвилин), учні можуть поставити низку ключових питань. Оскільки кожне з цих ключових питань потребуватиме часу на обдумування відповіді, які в свою чергу можуть викликати наступні питання, необхідно визначити низку питань, на яких необхідно зосередитися. Учні сформують групи, кожна з яких буде відповідати за одне ключове питання. Відповідно, кожній групі буде відведений часовий інтервал (10—15 хвилин) на опитування експертів. Для того, щоб учні розуміли встановлену структуру та мету інтерв'ю, вчитель повинен терпляче і ретельно відповісти на будь-які питання.
4. Під час групового обговорення учні проводять мозковий штурм. Вони записують усі питання, які хотіли б задати, на окремих картках або аркушах паперу. Для економії часу вчитель може обмежити число карток для кожного учня до 2 або 3. Через 5-8 хвилин ці питання збираються на шкільній дошці або фліпчарті. Учні виходять до дошки та представляють власні ідеї.
5. Питання, що відносяться до однієї теми, розміщуються під ключовим питанням. Учні потім вирішують, які питання будуть використані в інтерв'ю і в якому порядку. Якщо опитування триває 60 хвилин, можна поставити не більше чотирьох питань. Як правило, перше питання стосується самої особи, оскільки учні мають скласти уявлення, з ким вони говорять. Останні десять хвилин мають бути присвячені відкритому обговоренню або додатковим питанням окремих учнів.
6. Учні працюють у групах. Вони беруть картки з пропозиціями товаришів зі шкільної дошки та вирішують, чи включати їх в інтерв'ю.
7. Якщо учні не мають досвіду в проведенні інтерв'ю, вчитель повинен дати коротку інструкцію щодо основних технік проведення інтерв'ю. Перше питання має бути обширним, що дозволить опитуваному відповісти на нього повною мірою, надати змістовну інформацію та визна-

чити ключові слова. Далі учні можуть поставити більш конкретні питання, що стосуються теми інтерв'ю. Необхідно уникати загальних питань, на які відповідь буде "так" чи "ні". Кожне нове питання має задаватись одразу ж. Учні мають чітко розрізняти дискусію та інтерв'ю ("Чи не погодитеся ви зі мною, що...?")

8. Зрештою, учні повинні мати список із 4—6 питань, які вони поставлять у визначеному порядку. Для впевненості клас може прорепетирувати інтерв'ю в ролях, учитель виступає експертом.

9. Вкрай важливо визначити ролі членів команди під час інтерв'ю. Хто і яке питання ставить? Хто записує відповіді? Хто замінює члена команди, якщо той відсутній у день інтерв'ю? Інтерв'юери повинні мати можливість підтримувати візуальний контакт з опитуваним, тому їм необхідна підтримка одного або двох стенографістів (дивіться зразок нижче). Використання записуючого пристрою не є доцільним, оскільки розшифровка забере багато часу в учнів. Натомість їм слід зосередитися на суті та по пам'яті переробити свої нотатки в повний текст одразу ж після інтерв'ю.

10. Після інтерв'ю команди звітують у класі в усній або письмовій формі. Залежно від доступних засобів обробки, це може бути роздатковий інформаційний матеріал, стінна газета або електронний документ. Водночас необхідно провести аналіз досягнутого: Чи отримали ми необхідну інформацію? Що ми дізнались? Які нові питання з'явилися?

11. Учні також мають зробити узагальнення, визначити навички, яких вони набули, і проблеми, з якими зустрілися. Це надасть учителю важливу інформацію для планування завдань у майбутньому.

Лист планування інтерв'ю з групою учнів

Інтерв'ю з _____

Дата: _____ **Місце:** _____

Час, відведений для групи: _____ хв.

Група _____ **Тема:** _____

Члени групи:

№	Ключове питання	Інтерв'юер	Стенографіст
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			